

Externe review concept voor eerste registerontwerp november 2011

OSO-Opleidingen / beroepsgroepen

1. Seminarium voor Orthopedagogiek / Remedial Teacher

Opvallend is de focus op reflectie. Reflectie is moeilijk. Dat moet gestandaardiseerd gebeuren, vereist veel ondersteuning en structuur.

Registratie/herregistratie ten behoeve van een kwaliteitsregister is een goede zaak. Er zijn veel RT-ers die maar wat aan rommelen, niet altijd kennis van zaken hebben. Bescherming van het beroep is noodzakelijk.

Opleidingen moeten rekening houden met de eisen die de LBRT stelt, zodat inschrijving bij de LBRT mogelijk is. Overleg hierover is noodzakelijk, er moet afstemming plaats vinden. Veel van onze ideeën over onze opleiding komen overeen met die van de LBRT: meer verdieping en verbreding, meer kennis. Wij promoten echter veel meer dan de LBRT de onderzoekende houding van de student. De opleiding heeft contacten met RT-ers en met de LBRT over het herschrijven van de opleiding. Het initiatief komt vanuit de opleiding. Dat verloopt goed. De bedoeling is de opleiding zodanig te herschrijven dat studenten meer op de hoogte zijn van de meest recente ontwikkelingen, literatuur. In de opleiding moet aandacht worden besteed aan kennisvermeerdering, kennisverruiming. Mensen moeten nieuwsgierig worden gemaakt, een onderzoekende houding aanleren, niet mechanisch werken, maar doelen stellen, weten waarom je iets doet, keuzes kunnen maken. Ook de LBRT zou dit moeten doen, het goede voorbeeld geven en alleen evidence-based kennis en methodieken aan bod moeten laten komen.

Het derde domein staat bij RT-ers niet zo in de belangstelling. Er moet meer benadrukt worden dat men zich op de hoogte stelt van nieuwe ontwikkelingen, nieuwe literatuur. De LBRT zou ook regionale activiteiten, intervisie meer kunnen stimuleren.

De beroepsgroepen moeten een belangrijke rol spelen ten aanzien van kennisontwikkeling (eisen stellen aan kennis) en kennisdeling (meer verbinding tussen RT-ers).

Werkwijze:

Opvallend is de geringe belangstelling. Het LBRT leeft onder aanstaande RT-ers, heeft wat te bieden. IB-ers zijn meer actief in hun eigen regio, hebben geen behoefte aan meer netwerken, maar wel aan informatie, een soort vraagbaken.

In plaats van eerst de mensen uit het veld te raadplegen zouden beter eerst de docenten van de opleidingen input hebben kunnen leveren: zij weten waar de behoefte van de student ligt, zij weten wat er speelt, zij hebben een helicopterview.

2. Windesheim-OSO / Intern begeleider, Ambulant Begeleider

Het is goed dat er een registratie/herregistratie komt. Dit zorgt voor kwaliteit, mensen blijven bezig met het werkveld. Maar gaat het ook iets teweeg brengen in de scholen? Willen zij straks alleen geregistreerden?

Die domeinen staan lichtelijk los van de werkelijkheid. Hoe moet dat gecontroleerd worden? Wie doet dat? Wie houdt hierin het overzicht?

Domein 1: Er vindt in werkelijkheid geen diagnostiek plaats; men doet onderzoek, observeert

Domein 2: Akkoord

Domein 3: Moet dat allemaal bewezen worden? Wil je dat allemaal bijhouden? Voor wat betreft (praktijkgericht) onderzoek: studenten doen ervaring op met onderzoek, maar dat wil nog niet zeggen dat ze uiteindelijk zelfstandig onderzoek uitvoeren, laat staan dat ze dit gepubliceerd krijgen. De activiteiten in domein 3 zouden facultatief moeten zijn.

Vraag is hoe het met de AB-ers staat. Worden ze straks opgeheven, krijgen ze een andere rol?

Een register ligt bovendien moeilijker voor AB-ers, maar ook voor IB-ers. Zij zullen zich niet vrij vestigen, zijn in dienst van scholen. Dit speelt veel minder bij gedragspecialisten, autismespecialisten

en RT-ers. En autismespecialisten kunnen als beroepsgroep een duidelijker rol gaan spelen nu het steunpunt autisme wordt opgeheven.

De opleidingen moeten scholing en nascholing verzorgen, in samenwerking met de beroepsgroepen. Dat kan ook in de vorm van coaching en intervisie. Opleidingen moeten nieuwe ontwikkelingen doorgeven. Dit geldt ook voor de resultaten van praktijkonderzoek, bijvoorbeeld in de vorm van een vlootshow voor de beroepsgroepen. Bij dit alles raadpleegt de opleiding de beroepsgroepen van IB, AB en RT. De docenten zijn nu vaak al betrokken bij de beroepsverenigingen. Bij gedragspecialisten en autismespecialisten zijn de contacten nog niet optimaal, vanwege het ontbreken van een platform

De beroepsgroepen moeten de registratie voor hun rekening nemen en zorgen voor binding met hun leden, bijvoorbeeld door middel van een tijdschrift of congressen.

3 Fontys-OSO / gedragspecialist

Dit model is een goede stap: het is belangrijk om professionalisering een continu proces te laten zijn en het helpt om dit inhoud te geven. Het is een goed ontwerp, omdat het de doorgaande lijn van professionalisering van vakmensen in beeld brengt.

Het is logisch om een weging aan de domeinen te verbinden, hoewel het precieze aantal uren bij domein 3 moeilijker ligt.

Registratie/herregistratie ten behoeve van een kwaliteitsregister laat een emancipatie zien van professionals in onderwijs en zorg. Zonder dit zijn ze niet goed herkenbaar of zouden ze ondergeschoven worden in een meer medisch model. Er komt meer gelijkschakeling, samenwerking, aanvulling van elkaar. Dat wordt hierin zichtbaar. Een gedragspecialist voert een individuele casus uit, rond een leerling, maar geeft ook begeleiding van collega's of ouders. Ouders zouden overigens meer benoemd moeten worden. Een gedragspecialist zou zich ook vrij kunnen vestigen. Dat komt nog niet veel voor, maar neemt wel met de dag toe.

Als opleiding hebben wij nog niet echt nagedacht over een bijdrage aan een kwaliteitsregister. We zouden kunnen samenwerken met de beroepsgroepen in permanente scholing, periodieke follow-up bijeenkomsten en begeleiden van intervisiegroepen. Over competenties beschreven door de beroepsgroepen dient samenwerking en afstemming te zijn. Onderdelen van de master SEN zijn geschikt voor studiedagen of nascholing. Wij kunnen gastsprekers vragen uit de beroepsgroepen, waardoor weer kruisbestuiving ontstaat. De beroepsuitoefenaren kunnen data aanleveren voor praktijkonderzoek, die we gezamenlijk kunnen analyseren en naar een hoger plan tillen.

De beroepsgroepen moeten studenten informatie en voorlichting geven, over bijvoorbeeld: Hoe zet ik een praktijk op? Hoe zit het met verzekeringen, contracten, protocollen? De opleidingen moeten vooral inhoud, concepten aanbieden.

De beroepsgroep gedragspecialisten neemt nu ad hoc initiatieven tot contact met de opleiding voor advies, oordeel. Nu is een good practice een toeval. Het voordeel van een platform is dat deze beter onder de aandacht gebracht kunnen worden, waardoor op grotere schaal innovatie ontstaat. Innovatie is belangrijk, maar is het eerste dat in de knel komt.

Onderwijscoöperatie

Het onderscheid tussen basisregister en kwaliteitsregister in het concept is onnodig complicerend. Één register zou beter zijn: iemand die aan de eisen voor opname voldoet, stroomt in en gaat na 5 jaar herregistreren.

Voor wat betreft de inhoudelijke invulling, dat wil zeggen de beroepscompetenties en de manier waarop daar kwalitatief en kwantitatief eisen aan worden gesteld: het principe van de beroepsdomeinen is een model waarmee de beroepsinhoud en beroepskennis en kunde weergegeven kan worden. Er zijn vele modellen hiervoor. De keuze voor een model ligt bij de beroepsgroep. De bewijslast in de vorm van (reflectie)verslagen zal problemen opleveren: veel administratieve verplichtingen, gepaard gaand met kosten en tijdsinvestering, zowel bij de geregistreerden als bij de registratiecommissie. En hoe vindt de kwalitatieve beoordeling hiervan plaats? Reflectieverslagen horen bovendien thuis in de opleidingspraktijk, niet in de volwassen

beroepspraktijk. Maar aan de andere kant, als er in de beroepsuitoefening toch al sprake is van verslaglegging, dan hoeft het schrijven van een reflectieverslag niet veel extra investering te kosten. Doorslaggevend moet zijn of het schrijven van verslagen aansluit bij de aanwezige manier van werken, of dat het een nieuw element in de beroepsuitoefening is.

Registratie / herregistratie is verstandig: het kan bijdragen aan de positionering van het beroep. Het kan een impuls geven, een institutionele bedding voor de kwaliteitsdiscussie binnen het beroep. Het draagt bij aan de zelfregulering van kwaliteit.

Opleidingen zijn hierbij dienstverlenend aan de beroepsgroep. Zij moeten voorzien in een opleidings- en bijscholingsaanbod. Dat aanbod dient minder dan nu vaak het geval is initieel gericht te zijn, meer gericht op de totale loopbaan binnen de beroepsgroepen. De programmering van het opleidingsaanbod moet in nauwe samenspraak met de beroepsgroepen plaats vinden. Zo ontstaat samenwerking tussen opleiding en beroepsgroep. Deze relatie is bij de registratie van groot belang: het ondersteuningsaanbod van de opleidingen is daarmee op voorhand gevalideerd door de beroepsgroepen.

De onderwijscoöperatie hoeft in principe geen bijdrage te leveren aan een kwaliteitsregister. De coöperatie is primair gericht op leraren. De beroepsverenigingen kunnen echter zelf exploreren welke relatie zij met de coöperatie ambiëren en daarover in gesprek gaan met de coöperatie. Dat gebeurt ook al.

De vrije beroepsbeoefenaren vormen een enigszins complicerende factor. Een aanvullende kwaliteitsvoorziening bij de lerarenleden is denkbaar.

Werkwijze:

De keuze voor panelbijeenkomsten, ledenraadplegingen en een digitale werkomgeving was een juiste. Weliswaar heeft het realiseren van panelbijeenkomsten de verenigingen veel inspanning gekost, en was de respons op de ledenraadplegingen niet zodanig dat je van een actief draagvlak bij de beroepsgroepen kunt spreken. Dat wil niet zeggen dat dit geen goede instrumenten zijn, want het geeft een indicatie voor bekendheid met en draagvlak voor een kwaliteitsregister. Het zegt alleen dat je als vereniging nog een weg te gaan hebt. Ook de digitale werkomgeving is weinig gebruikt. In het kader van een register is een digitale omgeving evenwel een absoluut vereiste ter voorkoming van een geweldige administratieve last bij de verenigingen. Zij moeten gebruik maken van de voordelen die ICT biedt. Ze kunnen niet anders met de huidige geringe budgetten en inspanningsmogelijkheden als beroepsvereniging.

Het advies is dan ook: doorgaan en volhouden